

Danskerne og EU

En undersøgelse om danskernes holdning til EU – foretaget af MEGAFON på vegne af CO-industri og Dansk Industri

Om undersøgelsen ”Danskerne og EU”

Rapportens konklusioner bygger på en kombineret kvantitativ og kvalitativ undersøgelse gennemført af MEGAFON på vegne af CO-industri og Dansk Industri i august og september 2013.

Den kvantitative delundersøgelse er gennemført i perioden 5.–13. august 2013 som en telefonundersøgelse inden for målgruppen danskere 18+ år. 1.012 respondenter har medvirket i den kvantitative delundersøgelse.

Den kvalitative delundersøgelse er gennemført som otte dybdeinterview i perioden 10.–27. september 2013 og et gruppeinterview med otte deltagere 19. september 2013. Begge inden for målgruppen danskere 18+ år. Deltagerne er bredt rekrutteret i forhold til køn, alder, uddannelse samt holdning til Danmarks medlemskab af EU.

For nærmere information om undersøgelsen henvises der til MEGAFON.

Eksempler på udtalelser i fokusgruppe- og dybdeinterview om EU:

”EU står for noget solidarisk. EU er en masse folkevalgte mennesker, som mødes og træffer nogle beslutninger, som forhåbentlig gør det bedre for alle os i medlemslandene”.

Niklas, 27 år

”Det er vigtigt, at vi har et godt forhold til vores nabolande og vores region. Freden er en del af EU’s formål ligesom i NATO, og det er jo lykkedes meget godt”.

Connie, 62 år

Undersøgelsens konklusioner

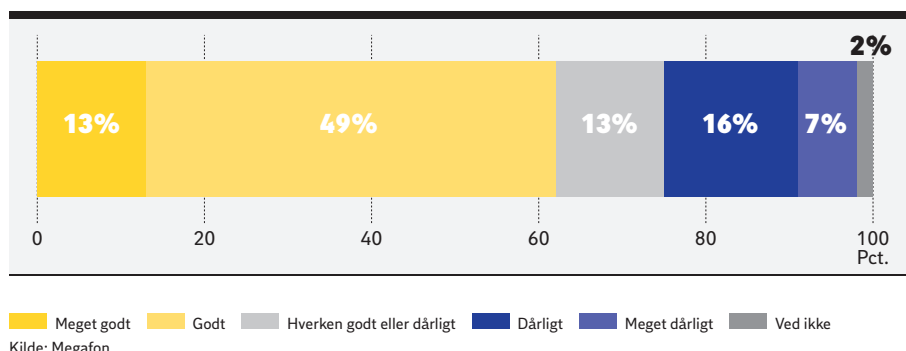
① Danskerne vil have et stærkere EU – men ønsker at bevare forbeholdene

DANSKERNE MENER: EU-medlemskabet er godt for Danmark

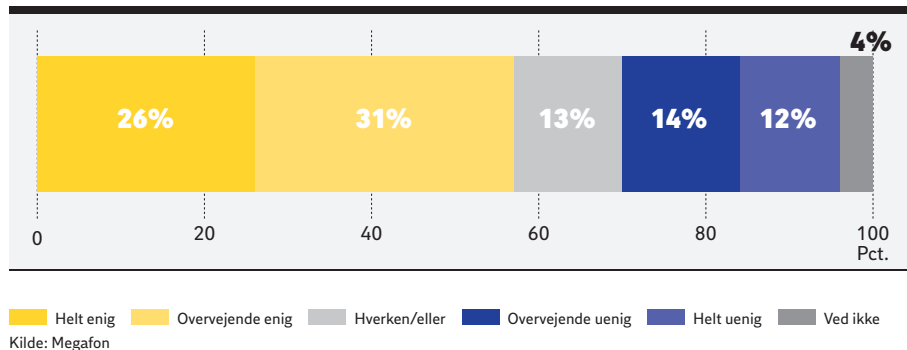
Danskerne stiller generelt ikke spørgsmålstegn ved Danmarks medlemskab af EU. Når positive og negative effekter af samarbejdet gøres op, er flertallet ikke i tvivl. EU er grundlæggende godt for Danmark, og det er ikke et alternativ at stå udenfor samarbejdet. Selv på et tidspunkt, hvor krisebevidstheden er stor, og hvor solidaritetsfølelsen over for særligt de gældsplagede sydeuropæiske økonomier må siges at være under pres, bakker danskerne massivt op om EU-medlemskabet. Dette illustreres klart gennem disse overordnede resultater:

- 62 pct. af danskerne mener, at Danmarks medlemskab af EU er enten ”godt eller meget godt” for Danmark.
- Mindre end hver fjerde dansker (23 pct.) ser det danske medlemskab af EU som enten dårligt eller meget dårligt.

Mener du, at det generelt er godt eller dårligt for Danmark at være med i EU?

Det vil være godt for Danmark, hvis EU-samarbejdet styrkes

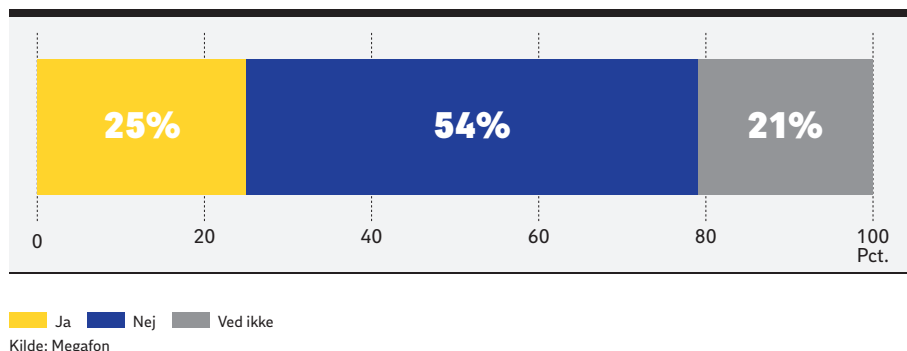
Undersøgelsen viser, at danskerne principielt set langt fra er afvisende overfor en yderligere styrkelse af EU-samarbejdet.

- 57 pct. erklærer sig helt eller delvist enige i udsagnet ”Det vil være godt for Danmark, hvis EU-samarbejdet styrkes.”
- Kun hver fjerde dansker (26 pct.) er helt eller delvist uenige i udsagnet.

I enkeltsager stiger skepsis

Den generelt meget positive opfattelse af behovet for et tæt europæisk samarbejde skal dog sammenholdes med skepsis, når det gælder spørgsmålet om afskaffelse af Danmarks EU-forbehold. Der er forståelse for nødvendigheden af at træffe beslutninger internationalt om grænseoverskridende forhold. Men der er samtidig en bekymring for, at visse beslutninger kan gå imod danske særinteresser.

Hvis der var folkeafstemning i morgen, ville du så stemme ja eller nej til at afskaffe Danmarks retsforbehold?

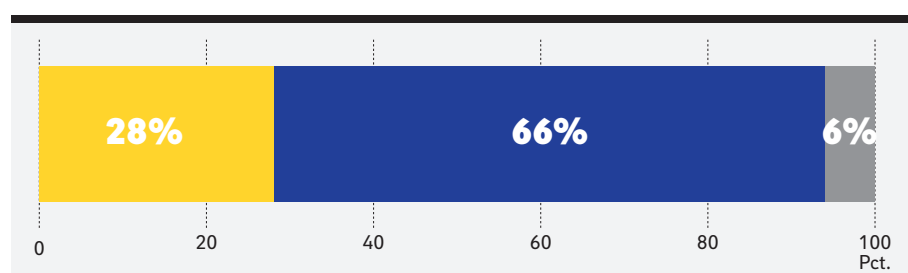

Dette paradoks underbygges af undersøgelsens resultat, hvor det i dag kun er lidt over hver fjerde dansker, der ønsker en afskaffelse af EU-forbeholdene:

- 25 pct. går ind for afskaffelse af retsforbeholdet
- 28 pct. ønsker, at Danmark tiltræder euroen
- 31 pct. mener, at Danmark bør afskaffe forsvarsforbeholdet

MEGAFON's kvalitative studier tyder på, at en stor del af modstanden mod at afskaffe forbeholdene skyldes, at danskerne har en instinktiv fornemmelse af, at det er fornuftigst at have en vis sund skepsis – at tage sine forbehold. Forbeholdene kan altså være et udtryk for en gylden mellemvej for mange og er en markering af, at man ikke bare siger ”ja tak” til alt.

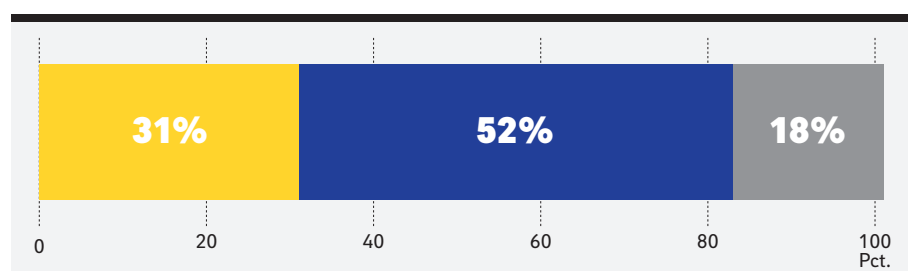
Hvis der var folkeafstemning i morgen, ville du så stemme ja eller nej til Danmarks deltagelse i den fælles valuta, Euroen?

Ja Nej Ved ikke

Kilde: Megafon

Hvis der var folkeafstemning i morgen, ville du så stemme ja eller nej til at afskaffe Danmarks forsvarsforbehold?

Ja Nej Ved ikke

Kilde: Megafon

Eksempler på udtalelser i fokusgruppe- og dybdeinterview om EU:

”Det er vigtigt, at EU står sammen, for at vi kan gøre en forskel på den internationale scene. Det er lidt mit indtryk, at USA glæder sig, når EU-landene ikke kan blive enige. Især på det økonomiske område og klimapolitikken er det vigtigt med fælles fodslag”.

Hans, 42 år

”Jeg kan godt lide, at vi kan gøre forskellige ting sammen. Vi bliver stærkere i Europa over for resten af verden”.

Birgitte, 51 år

② EU's indre marked er grundlæggende godt for Danmark

DANSKERNE MENER: EU's indre marked er godt for dansk vækst og beskæftigelse

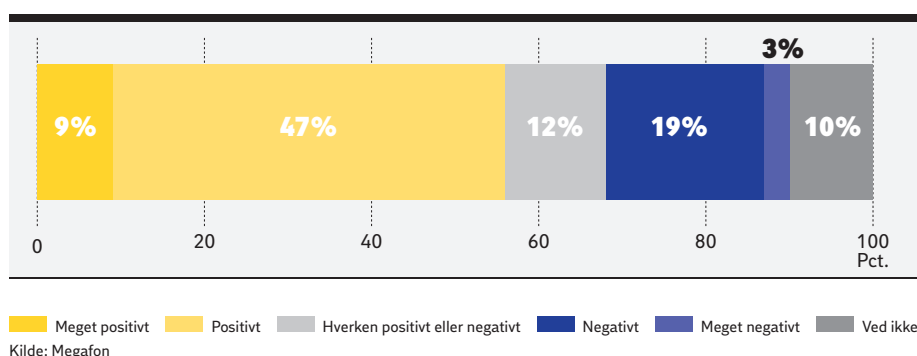
Den altovervejende opfattelse blandt danskerne er, at den danske samfundsøkonomi i høj grad har gavn af EU's indre marked. De positive elementer i at åbne grænserne for varer og arbejdskraft i Europa opvejer klart de negative. Det indre marked er et grundlæggende gavnligt udgangspunkt for EU-samarbejdet, og det skal der ikke ændres ved.

Dette underbygges af danskernes svar i undersøgelsen på spørgsmålet: "Mener du, at EU's indre marked er positivt eller negativt for dansk vækst og beskæftigelse?":

- 55 pct. af danskerne svarer, at de opfatter EU's indre marked som positivt eller meget positivt (bemærk afrundet procent).
- Mindre end en fjerdedel af danskerne (23 pct.) opfatter EU's indre marked som noget negativt eller meget negativt (bemærk afrundet procent).

Hovedparten af danskerne mener således, at EU's indre marked er gavnligt for Danmark.

Mener du, at EU's indre marked er positivt eller negativt for dansk vækst og beskæftigelse?

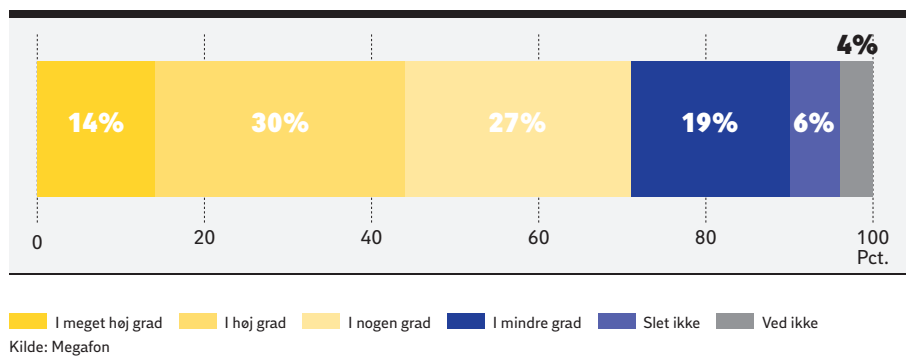

③ **Danskerne mener, at EU har betydning for deres hverdag, men de savner information og viden**

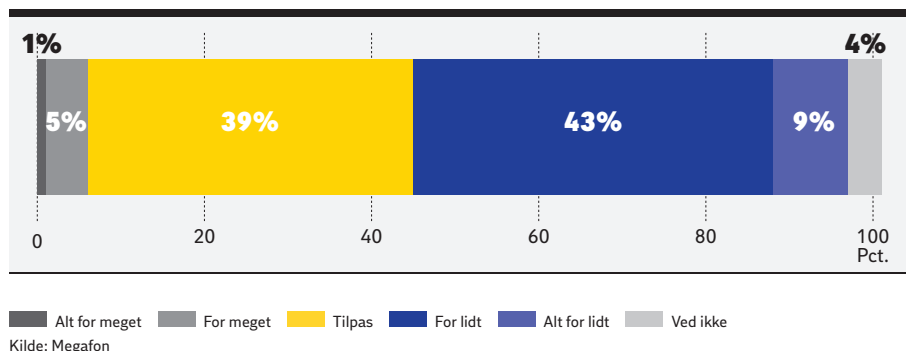
Danskerne tilkendegiver selv, at de savner information om EU. Samtidig står det klart, at EU blandt mange danskere opfattes som meget vigtig for deres liv og dagligdag.

- 71 pct. af danskerne mener, at EU i meget høj grad (14 pct.), høj grad (30 pct.) eller nogen grad (27 pct.) har betydning for deres hverdag.
- Samtidig siger mere end to ud af fem danskere (42 pct.), at de kun i ”mindre grad” eller ”slet ikke” føler sig informeret om EU-politik.
- Og mere end halvdelen af befolkningen (52 pct.) siger, at der er ”for lidt” eller ”alt for lidt” fokus på EU-politik i danske medier.

I hvilken grad føler du, at lovgivning fra EU har betydning for din hverdag?

Mener du, at der er for meget, tilpas eller for lidt fokus på EU-politik i danske medier?

Eksempel på udtalelser i fokusgruppe- og dybdeinterview om EU:

”De, der sidder dernede, kommer ikke ud og fortæller os hver dag, hvad de arbejder med, og hvad det betyder for os i praksis. Vi hører ikke om, hvad de laver til hverdag – kun hvem, der kindkysser med hvem. Både TV2 og DR har journalister dernede, når vores statsoverhoveder er der – når der er nogle helt basale, store ting, som skal skrives under. I hverdagen er de der ikke og fortæller, hvordan der arbejdes med de forskellige emner til daglig”.

Conny, 52 år

Der er altså både et stort ønske og behov i befolkningen om mere information om de fremadrettede konsekvenser og perspektiver i det danske EU-medlemskab. Resultatet viser, at danskerne er klar over EU's store betydning. Derfor ønsker de også at være mere oplyste om europæiske forhold. En anseelig del af danskerne mener tydeligvis, at danske medier kan spille en mere afgørende rolle ved at opprioritere deres dækning af EU-stof.

På trods af at mere end to ud af fem danskere ikke føler sig informeret om EU-politik, står det imidlertid klart, at flertallet af danskerne finder, at EU er en demokratisk institution:

- 63 pct. af danskerne mener, at EU kan betegnes som en demokratisk institution
- 27 pct. af danskerne anser EU for at være en udemokratisk institution

Dette resultat underbygger konklusionen om, at hovedparten af danskerne opfatter EU som en legitim lovgiver, der med rette kan have indflydelse på danskernes hverdag.

④ Danskernes EU-parathed

Der er EU-skeptikere og EU-begejstrede i alle dele af det danske samfund. Men når resultaterne i undersøgelsen studeres nærmere, viser der sig alligevel sammenhæng mellem, hvilken demografisk og socio-økonomisk gruppering man tilhører og tilbøjeligheden til at være positivt eller negativt stemt over for EU.

Helt overordnet set er følgende sammenhænge gældende:

- Mænd er generelt set mere positive over for EU end kvinder
- Personer med lange uddannelser er generelt set mere positive over for EU end personer med kortere uddannelser
- Højtlønnede er mere positive over for EU end lavtlønnede

Selv om mænd gennemsnitligt set har en lidt højere tendens til at bakke op om EU-projektet - både på et idémæssigt plan, og når det kommer til konkrete tiltag - så er der samtidig klart flest mænd i den gruppe af danskere, der er helt afvisende overfor alt EU-samarbejde. Mænd er altså i langt højere grad end kvinder enten meget positive eller meget negative over for EU.

En klar tendens er desuden, at der i grupperne af meget EU-positive danskere er en overrepræsentation af højtlønnede/højtuddannede, mens der i gruppen af danskere, der afviser alt EU-samarbejde, er en overrepræsentation af lavtlønnede/lavtuddannede.

Det helt overordnede billede er dog, at Danmark ikke er en nation med et voldsomt polariseret EU-landskab. Kun en relativt begrænset andel af danskerne – under 30 pct. – befinder sig i to ca. lige store ydergrupper, hvor stort set alt, der kommer fra EU, i udgangspunktet enten afvises eller godtages.

Eksempel på udtalelser i fokusgruppe- og dybdeinterview om EU:

”Jeg kender ikke EU’s institutioner. Der er noget nede i Haag, Strasbourg og Bruxelles, tror jeg. Jeg vil tro, EU-politik bliver til på samme måde som i Folketinget. Der er politikere, som kommer med nogle forslag, og så bliver der stemt om det”.

Niklas, 27 år

Fem danske EU-arketyper

SUPEREUROPÆEREN er meget positivt indstillet overfor EU som idé og er en aktiv fortaler for en øjeblikkelig afskaffelse af de danske forbehold. Supereuropæeren kunne typisk være en højtuddannet, højtlønnede erhvervsaktiv mand fra hovedstadsområdet, der stemmer konservativt eller radikalt.

DEN PRAGMATISK EU-POSITIVE er positivt indstillet over for EU som idé og hælder i udgangspunktet til en afskaffelse af de danske forbehold. Denne type kunne typisk være en yngre, studerende mand, der er bosiddende i hovedstadsregionen og stemmer radikalt.

DEN NEUTRALE ser ikke noget alternativ til et dansk EU-medlemskab, der i udgangspunktet opfattes positivt på et idémæssigt plan. På et konkret plan er den neutrale mere skeptisk, og holdningen til de enkelte forbehold revideres i forhold til den aktuelle politiske situation. Den neutrale kunne typisk være en yngre kvinde med gennemsnitlig indkomst og uddannelseslængde, der stemmer på Venstre eller Socialdemokraterne.

DEN PRAGMATISK EU-SKEPTISKE er skeptisk indstillet overfor EU, men ikke direkte afvisende overfor projektet på et idémæssigt plan. Personen er tilhænger af de danske forbehold, og der skal meget til at overbevise om det modsatte. Den pragmatiske EU-skeptiske kunne typisk være en kvinde med kortere uddannelse og lavere indkomst end gennemsnittet, der stemmer på DF eller Enhedslisten.

SUPERSKEPTIKEREN er meget negativt indstillet overfor EU som idé og ser helst en dansk udtrædelse af EU-samarbejdet. Superskeptikeren kunne typisk være en mand med folkeskole- eller erhvervsuddannelse som højeste uddannelse fra provinsen, der stemmer DF.